

Diskussion kring klassrum/verksamhetsbesök (2011)

- Vad är era egna erfarenheter kring att genomföra klassrumsbesök?
- Syfte, möjligheter och utmaningar med klassrumsbesök?
- Hur förbereder man sig som rektor och lärare innan?
- Hur tar man tillvara på erfarenheterna efter ett besök, tex i ett samtal med läraren
- Hur tar man med erfarenheterna in i det övriga arbetet med att utveckla matematik undervisningen i skolan? I arbetet med utveckling av andra ämnen?

Här återges inlämnade anteckningar från gruppdiskussioner kring ovanstående frågor.

Grupp

Syfte

- Formella planerade besök utifrån vissa frågeställningar för att kunna bedriva en utveckling av undervisningen.
- Underlag inför medarbetarsamtal.
- Underlag inför pedagogiska diskussioner i kollegiet eller/och arbetslaget kopplade till skolans utvecklingsplan för att ge åtgärderna en legitimitet och kvalitetssäkring.
- Skaffa underlag för diskussioner kring inkludering av elev i barngrupp: ”Vems problem är det? Vem behöver specialstöd, eleven, pedagogen, arbetslaget, skolan?”
- Kontakt med eleverna; vara med i en klass och vara en del av undervisningen där under hela dagen. Insyn i elevens hela skoldag.

Förberedelser

- Rektors matris över vilka aspekter man vill titta på ett besök. Referensmaterial som är samma.

Utmaningar

- Ett verksamhetsbesök kan bli mer fyllt av praktiska/administrativa uppdrag om rektor ska lösa istället för det egentliga syftet.
- Det bör finnas en kontinuitet i besöken så att vi får möjlighet att se mönster, tendenser, förhållningssätt. Är man ut för lite tas besöket kanske mer som en kontrollåtgärd.
- Utgångspunkten måste vara att utvecklingen ska komma från pedagogerna själva: ”Vad har du (som lärare) för belegg att din metod fungerar?” Det gäller för oss rektorer att vara ödmjuka och ta vara på de behov och kompetenser som finns i verksamheten. Men vi behöver också få in forskning, nya input, vidga vyerna. Hur gör vi? En skola får hjälp av högskolan. En skola har bildat nätverk med andra skolor inom olika yrkesgrupper.

Grupp

Syfte; måluppfyllelse

Möjligheter:

- Relationsbygge
- Legitimitet
- Visar att rektor betraktar undervisningen som en viktig verksamhet
- Dialog kring lärarens kärnverksamhet

Utmana pedagogernas bild av sin egen verksamhet

Utmana mig själv som rektor

Utmana rektors syn på prioriteringar i sitt arbete

Våra erfarenheter är övervägande positiva. Se möjligheter.

Förbereder:

Rektor meddelar i förväg, ibland spontana besök – riktat mot vissa frågor som är bestämda i förväg. Ibland upptäcker vi annat som pågår.

Bra med öppna frågor. – Vill du ta del av det jag sett?

Koppla besöken till medarbetarsamtal/lönesamtal.

Väcker ibland frågor om barn i behov av särskilt stöd.

Erfarenhetsutbyte i konferens. Lyfta goda exempel.

Personalen uppmuntras i det arbete de utför.

Grupp

Alla rektorer i gruppen gör någon form av verksamhetsbesök.

En del gör planerade, strukturerade besök med efterföljande samtal.

En del gör mest bara spontanbesök.

De planerade besöken används för mer än att enbart titta på undervisningen och lärarens arbetssätt. Några exempel:

- Vilka strävansmål ligger till grund för undervisningen?
- Vad är god undervisning?
- Arbetstimmar
- Elevinflytande
- Tydlig början – tydligt slut
- Arbetsro
- Jämlikhet

Verksamhetsbesök är viktiga för att stärka den pedagogiska diskussionen på skolan.

Pedagogerna tycker det är viktigt att rektor visar intresse för vad som händer i klassrummet.

Verksamhetsbesök är också viktiga inför lönesamtalen.

Grupp

Bestämt observationsområde

Hel lektion

Vetskap för lärare i förväg vad vi tänker titta på.

Tid för samtal med lärare samma dag.

Gärna också samtal med elever.

Man kan låta läraren välja när man ska komma.

Vissa besök sker på elevers initiativ.

Förslag på områden

Uppstart

Genomförande

Avslut

Innehåll – kommunicerat till eleverna

Förhållningssätt

Tidspill

Grupp

Klassrumsbesök – viktigt.

Försöka prioritera om i arbetet.

Processledarutbildning rektor 7,5 p.

Lär sig olika metoder för observationer (protokoll) viktigt med struktur på besöken.

Hur skall man kunna sätta lärarlegitimation.

Ser mycket kan då lyfta goda idéer

Org. Förändringar längre lektioner (förutsättningen för laborativt arbetssätt).

Tydligt besked om vad som skall återkopplas.

Det går att göra korta besök.

Positiv effekt av övertid (lärarna blir vana).

Lärarna vill bli sedda.

Ovanåker

Inte så organiserade besök vikarier också.

Eskilstuna

Någon att reflektera med.

Spcl?

Rektor involveras när det är något problem.

Blir det många besök, kan läraren tro att det är problem.

Besök inför elevrådskonf.

Klassrumsbesök kan vara ett sätt att styra.

Eskilstuna

Lektionsbesök inskrivet pedagogiska ledare (light variant).

Örkelljunga skall gå in i processledarutb.

Ostrukturerat, allmänt känna in.

Grupp

Impulsiva klassrumsbesök, ej planerade

Inbokade besök. Tittar på ledarskapet. Ger positiv feedback till elever och lärare, antecknar och tar upp på utv.samtalet el. direkt om ”behov” finns.

Diskussion kring olämpliga lärare. Hur går vi tillväga?

Rektor tar samtalet eller ev. specialped. Eller skolpsykolog som handledare.

Inför klassrumsbesök

- En tittar på matematiken just nu med kort diskussion efteråt med läraren.
- Lärarna vill diskutera deras undervisning efter besöket.
- Klassrumsbesök med förutbestämda punkter som man tittar på.

Lekebergs kommun

40 tim arbetsvecka, semestertjänst

2 v ledighet på våren och en på hösten med rätt till vikarie.

Detta medför ett bättre samarbete mellan lärarna.

Detta är ett lokalt avtal.

Hur tar man med erfarenheter in i de övriga arbetet?

Tar med sig det man sett på besöket och diskuterar på konferenstid.

Ägna mer tid till att analysera.

Grupp

Material inför, bokad tid samt kort feedback direkt i anslutning.

Ämnesinriktade samt mot styrdokumentet.

Det tas emot väl och är kul – givande.

Styrda frågor ex. hur statar du dagen – lektionen.

Styrda frågor, oanmält besök, frågor utverkade i samråd med matematikutvecklare.

Många gånger sker besök där något inte är som ”det ska”.

Avslutat besöket genom att låta läraren gå ut sista 5 min och då fråga eleverna – vad var målet med denna lektion.

Lärare besöker varandra ”light versionen av Learning Study”. Man pratar mera om pedagogiken.

Kvaliteten höjs med hjälp av besök.

Rektor tog upp alla lärares kommentarer i arbetslaget för en pedagogisk diskussion.

Grupp

Erfarenheter:

- Går ofta in när det kommit signaler om att något
- Det är väldigt roligt att besöka klassrummen
- Någon gör det (försöker) ½ dag/vecka med den pedagogiska planeringen som diskussionsunderlag.
- Förslag att lägga besöket strax innan medarbetarsamtalet.
- Man kan ”gå igenom” klassrummen (alla) med bara en frågeställning och observera.

Viktigt att hitta metoder för återkoppling/coachning.

Rektorerna behöver mer fortbildning i vad man ska titta på under sitt klassrumsbesök.

Grupp

Syfte

- Se vad som pågår i klassrummet

- Om teori stämmer med praktik

Erfarenheter

Att lärare uppfattar det som bra att rektorer syns i verksamheten även om det vid första tillfället kan kännas ovant.

Alla vill ju bli sedda i sitt jobb.

Alla rektorer tycker att det är roligt att göra verksamhetsbesök men prioriterar ofta bort detta.

Besöken kan vara både spontana och planerade och det behöver inte vara en motsättning.

Besöken ligger som grund för en möjlighet att se styrkor hos pedagoger och att kunna stödja lärare att växa. Man ser vem i ett arbetslag som har olika kompetenser och att kunna föra dessa kompetenser vidare.

Grupp

En i gruppen har arbetat mer medvetet med klassrumsbesök.

Syftet med klassrumsbesök är bl. a. att få en bättre bild av verkligheten.

Inför besöket har ett förberedelsepapper lämnats ut och lokal pedagogisk planering begärts in.

Under besöket har frågor ställts på vad man arbetar med, frågor utifrån den lokala pedagogiska planeringen.

Under besöket registreras vad som sker, hur stämningen är i klassen osv.

Eleverna intervjuas om målen för arbetet, vad de lärt och hur de lärt.
Vad skulle de vilja göra annorlunda.
En vecka senare har sedan medarbetarsamtal hållits.
Klassrumsbesök sker 2 ggr/läsår i varje klass.

Alla lokal pedagogisk planering har samlats in från alla medarbetare och sedan delats ut till övriga.
Med klassrumsbesöken har man ett bättre underlag för medarbetarsamtalen.

Grupp

Margareta: Tidigare följt en lärare under en hel dag
Nu: Mattelektion följt av utvecklingssamtal (förberedda besök)
Analys och reflektion förbättringsområde

Laila: Nedslag i verksamheten ambitionen (oförberedda) men svårt att hinna med alla tre skolorna
Tittar på förhållningssätt, planeringen, elevinflytandet
Uppföljning av besöken?

Ewa: Korta besök i verksamheten utifrån någon prioriterad fråga.
Uppföljningen förbättringsområde

Madeleine: Korta oförberedda nedslag för att titta på förhållningssätt, planering - inte alltid i klassrummet.
Vad är det som ger mest för rektor?
Låter pedagogerna kring en årskurs göra en kartläggning av de barn som inte förväntas nå målen, beskriva hur de gör idag, vad de kan förändra för att öka måluppfyllelsen. Detta borde kopplas till ett besök men har inte gjorts.

Ann-Louise: Lektionsbesök mellan medarbetarsamtal och lönesamtal. Tittar på den pedagogiska planeringen, förhållningssätt, relationer, tydlighet och meningsfullheten, elevernas intresse.

Hur kan vi påverka lärandet i klassrummen?
Rektors deltagande viktigt för att arbetsgrupper/lärgrupper/cirklar ska fungera.
Välj en fråga/ett område och låt denna/detta pågå minst ett år.

Nätverk - återkopplingen och förankringen viktig på den lokala enheten.

Grupp

Hålla rektor ajour med verksamheten
Fokusområde under period medarbetarsamtal.
Läsa, skriva, räkna pengar. Navet, materiel, pedagogresurs, lyfta positiva exempel.
Ta del av lokala pedagogiska planeringar.